Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (třetího senátu)

26. září 2024*

„Kasační opravný prostředek – Státní podpory – Režim podpory provedený Spolkovou republikou Německo ve prospěch velkých spotřebitelů elektřiny – Osvobození od síťových poplatků v období 2012–2013 – Rozhodnutí, kterým se režim podpory prohlašuje za neslučitelný s vnitřním trhem – Žaloba na neplatnost – Lhůta k podání žaloby – Přípustnost – Článek 107 odst. 1 SFEU – Pojem ‚státní podpora' – Státní prostředky – Parafiskální daň nebo jiné povinné odvody"

Ve spojených věcech C-790/21 P a C-791/21 P,

jejichž předmětem jsou dva kasační opravné prostředky podle článku 56 Statutu Soudního dvora Evropské unie podané dne 16. prosince 2021,

Covestro Deutschland AG, se sídlem v Leverkusenu (Německo), zástupci: D. Fouquet, T. Hartmann, M. Kachel, J. Panknin a R. Wilde, Rechtsanwälte,

účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatelka) ve věci C-790/21 P,

další účastnice řízení:

Evropská komise, zástupci: K. Herrmann, C. Kovács a T. Maxian Rusche, jako zmocněnci, ve spolupráci s: M. Bartsch a K. Bourazeri, Rechtsanwälte,

žalovaná v prvním stupni,

Spolková republika Německo, zástupci: J. Möller a R. Kanitz, jako zmocněnci,

vedlejší účastnice v prvním stupni,

a

Spolková republika Německo, zástupci: J. Möller a R. Kanitz, jako zmocněnci,

účastnice řízení podávající kasační opravný prostředek (navrhovatelka) ve věci C-791/21 P,

další účastnice řízení:

Covestro Deutschland AG, se sídlem v Leverkusenu, zástupci: D. Fouquet, T. Hartmann, M. Kachel, M. J. Panknin a R. Wilde, Rechtsanwälte,

* Jednací jazyk: němčina.

žalobkyně v prvním stupni,

Evropská komise, zástupci: K. Herrmann, C. Kovács a T. Maxian Rusche, jako zmocněnci, ve spolupráci s: M. Bartsch a K. Bourazeri, Rechtsanwälte,

žalovaná v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (třetí senát),

ve složení: K. Jürimäe (zpravodajka), předsedkyně senátu, K. Lenaerts, předseda Soudního dvora vykonávající funkci soudce třetího senátu, N. Piçarra, N. Jääskinen a M. Gavalec, soudci,

generální advokátka: L. Medina,

za soudní kancelář: D. Dittert, vedoucí oddělení,

s přihlédnutím k písemné části řízení a po jednání konaném dne 28. června 2023,

po vyslechnutí stanoviska generální advokátky na jednání konaném dne 9. listopadu 2023,

vydává tento

Rozsudek

1 Kasačním opravným prostředkem ve věci C-790/21 P se Covestro Deutschland AG (dále jen „Covestro“) domáhá zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 6. října 2021, Covestro Deutschland v. Komise (T-745/18, EU:T:2021:644; dále jen „napadený rozsudek“), kterým Tribunál zamítl její žalobu na zrušení rozhodnutí Komise (EU) 2019/56 ze dne 28. května 2018 o režimu podpory SA.34045 (2013/c) (ex 2012/NN) zavedené Německem pro spotřebitele základního zatížení podle § 19 StromNEV (Úř. věst. 2019, L 14, s. 1) (dále jen „sporné rozhodnutí“).

2 Kasačním opravným prostředkem ve věci C-791/21 P se zrušení napadeného rozsudku domáhá Spolková republika Německo.

3 Vedlejšími kasačními opravnými prostředky ve věcech C-790/21 P a C-791/21 P se zrušení napadeného rozsudku domáhá i Evropská komise.

Právní rámec

4 V bodě 39 odůvodnění nařízení Rady (EU) 2015/1589 ze dne 13. července 2015, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 108 [SFEU] (Úř. věst. 2015, L 248, s. 9), se uvádí:

„V zájmu transparentnosti a právní jistoty je vhodné podávat veřejnosti informace o rozhodnutích Komise při současném zachování zásady, že rozhodnutí v případech státní podpory jsou určena dotyčným členským státům. Je tedy vhodné zveřejnit všechna rozhodnutí, která by mohla mít vliv na zájmy zúčastněných stran, buď v plném znění, nebo ve formě výtahu nebo vytvořením kopií takových rozhodnutí přístupných zúčastněným stranám, pokud rozhodnutí nebyla zveřejněna nebo nebyla zveřejněna v úplném znění.“

5 Článek 1 písm. h) tohoto nařízení stanoví:

„Pro účely tohoto nařízení se použijí tyto definice:

[…]

h) ‚zúčastněnou stranou' se rozumí kterýkoliv členský stát, osoba, podnik nebo sdružení podniků, jejichž zájmy by mohly být ovlivněny poskytnutím podpory, zejména příjemce podpory, konkurenční podniky a profesní sdružení."

6 Článek 32 uvedeného nařízení, nadepsaný „Zveřejňování rozhodnutí", v odstavci 3 stanoví:

„Komise zveřejní v *Úředním věstníku Evropské unie* rozhodnutí přijatá podle čl. 8 odst. 1 a 2 a článku 9."

Skutečnosti předcházející sporu a sporné rozhodnutí

7 Skutečnosti předcházející sporu, jak jsou vylíčeny v bodech 1 až 22 napadeného rozsudku, lze shrnout následujícím způsobem.

K dotčeným právním a regulačním opatřením

K systému síťových poplatků před zavedením sporných opatření

8 Ustanovení § 21 Energiewirtschaftsgesetz (zákon o energetice), ve znění Gesetz zur Neuregelung energiewirtschaftsrechtlicher Vorschriften (zákon, kterým se mění předpisy v oblasti energetiky) ze dne 26. července 2011 (BGBl. 2011 I, s. 1554), avšak před změnami provedenými Gesetz zur Weiterentwicklung des Strommarktes (zákon o dalším vývoji trhu s elektřinou) ze dne 26. července 2016 (BGBl. 2016 I, s. 1786) (dále jen „EnWG 2011"), mimo jiné stanovil, že síťové poplatky musí být přiměřené, nediskriminační, transparentní a musí být založeny na nákladech na účinné provozování systému zásobování energiemi.

9 Ustanovení § 24 EnWG 2011 zmocňovalo německou spolkovou vládu, aby nařízením stanovila podrobná pravidla pro určení obecné metodiky výpočtu síťových poplatků a určila, ve kterých případech atypického používání sítě lze schválit nebo zakázat individuální síťové poplatky a za jakých podmínek tak může regulační orgán učinit.

10 Ustanovení § 17 Stromnetzentgeltverordnung (nařízení spolkové vlády o síťových poplatcích za elektřinu) ze dne 25. července 2005 (BGBl. 2005 I, s. 2225, dále jen „StromNEV 2005") stanoví způsob výpočtu, který mají provozovatelé sítí použít pro účely stanovení obecných poplatků. Výpočet se provádí ve dvou krocích, v nichž se nejprve určí jednotlivé složky ročních nákladů všech sítí a posléze se vypočítají obecné poplatky celkových ročních nákladů sítí.

11 Při stanovování obecných poplatků se zohledňují dvě složky, a sice zaprvé „funkce současnosti", která vyjadřuje pravděpodobnost, že spotřeba elektřiny určitého jednotlivého uživatele sítě přispívá k ročnímu špičkovému zatížení předmětné sítě, a zadruhé maximální úroveň příjmů každého provozovatele, kterou stanovuje Bundesnetzagentur (Spolková agentura pro sítě,

Německo) (dále jen „BNetzA“) na základě referenčního srovnání s ostatními provozovateli sítí tak, aby náklady vyplývající z neefektivnosti nebylo možné získat zpět prostřednictvím síťových poplatků.

12 Ustanovení § 19 StromNEV 2005 stanoví individuální poplatky pro kategorie uživatelů, jejichž profily spotřeby a zatížení jsou velmi odlišné od profilů jiných uživatelů (tzv. „atypičtí uživatelé“). U těchto poplatků se v souladu se zásadou, podle které síťové poplatky zohledňují síťové náklady, přihlíží k tomu, jak atypičtí uživatelé přispívají ke snižování těchto nákladů nebo předcházení jejich zvyšování.

13 V tomto ohledu zavádí § 19 odst. 2 StromNEV 2005 individuální poplatky pro následující dvě kategorie atypických uživatelů:

– uživatele, jejichž roční špičkové zatížení se může významně odchylovat od současného ročního špičkového zatížení všech ostatních uživatelů sítě připojených k téže síti, tj. uživatele, kteří systematicky spotřebovávají elektřinu mimo špičku (dále jen „spotřebitelé mimo špičku“), a

– uživatele s roční spotřebou elektřiny, která dosahuje nejméně 7 000 hodin používání a přesahuje 10 gigawatthodin (dále jen „spotřebitelé základního zatížení“).

14 StromNEV 2005 ve znění před změnou provedenou EnWG 2011 stanovilo, že na spotřebitele mimo špičku a na spotřebitele základního zatížení se vztahují individuální poplatky vypočítané podle „metodiky fyzické cesty“, kterou vypracovala BNetzA. Tato metodika zohledňovala síťové náklady způsobené těmito spotřebiteli s minimálním poplatkem rovnajícím se 20 % zveřejněných obecných poplatků (dále jen „minimální poplatek“). Tento minimální poplatek zaručoval příspěvek za správu sítě, ke které byli tito spotřebitelé připojeni, pokud individuální poplatky stanovené podle metodiky fyzické cesty byly nižší než tento minimální poplatek, či dokonce takřka nulové.

Ke sporným opatřením

15 V souladu s § 19 odst. 2 druhou a třetí větou StromNEV 2005 ve znění EnWG 2011 (dále jen „StromNEV 2011“) byly od 1. ledna 2011, data retroaktivní účinnosti tohoto ustanovení, individuální poplatky spotřebitelů základního zatížení zrušeny a nahradilo je úplné osvobození od síťových poplatků (dále jen „sporné osvobození“) udělované povolením příslušného regulačního orgánu, a sice BNetzA nebo regulačního orgánu dotyčné spolkové země. Náklady na uvedené osvobození nesli provozovatelé přenosové, resp. distribuční soustavy, v závislosti na úrovni sítě, ke které byli příjemci připojeni.

16 Podle § 19 odst. 2 věty šesté a sedmé StromNEV 2011 byli provozovatelé přenosové soustavy povinni nahradit provozovatelům distribuční soustavy ztrátu příjmu vyplývající ze sporného osvobození a vyrovnat si mezi sebou náklady způsobené tímto osvobozením prostřednictvím finančního vyrovnání v souladu s § 9 Kraft-Wärme-Kopplungsgesetz (zákon o kombinované výrobě tepla a elektřiny) ze dne 19. března 2002 (BGBl. 2002 I, s. 1092), takže každý nesl stejnou finanční zátěž stanovenou podle množství elektřiny, kterou dodával konečným spotřebitelům připojeným k síti.

17 Od roku 2012 byl rozhodnutím BNetzA ze dne 14. prosince 2011 (BK8-11-024) (dále jen „rozhodnutí BNetzA z roku 2011“) zaveden mechanismus financování. Podle tohoto mechanismu provozovatelé distribuční soustavy vybírali od konečných spotřebitelů nebo

dodavatelů elektřiny příplatek (dále jen „sporný příplatek“), jehož výše byla převáděna provozovatelům přenosové soustavy za účelem kompenzace ztráty příjmů způsobené sporným osvobozením.

18 Výše sporného příplatku byla stanovována každý rok předem provozovateli přenosové soustavy na základě metodiky stanovené BNetzA. Částku pro rok 2012, první rok používání mechanismu, stanovila přímo BNetzA.

19 Tato ustanovení neplatila pro náklady na sporné osvobození za rok 2011, takže ztráty spojené s tímto osvobozením v tomto roce museli nést jednotliví provozovatelé přenosové či distribuční soustavy.

K systému síťových poplatků po přijetí sporných opatření

20 V průběhu správního řízení, které vedlo k přijetí sporného rozhodnutí, bylo sporné osvobození nejprve prohlášeno za neplatné soudními rozhodnutími Oberlandesgericht Düsseldorf (Vrchní zemský soud v Düsseldorfu, Německo) ze dne 8. května 2013 a Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr, Německo) ze dne 6. října 2015. Následně, s účinností ode dne 1. ledna 2014, bylo zrušeno StromNEV 2005, ve znění Verordnung zur Änderung von Verordnungen auf dem Gebiet des Energiewirtschaftsrechts (nařízení spolkové vlády, kterým se mění několik nařízení v oblasti energetiky) ze dne 14. srpna 2013 (BGBl. 2013 I, s. 3250) (dále jen „StromNEV 2013“). StromNEV 2013 do budoucna znovu zavedlo individuální poplatky vypočtené podle metodiky fyzické cesty s tím, že namísto minimálního poplatku uplatnilo paušální poplatky ve výši 10, 15 a 20 % obecných poplatků, v závislosti na spotřebě elektřiny (7 000, 7 500 a 8 000 hodin využívání sítě ročně) (dále jen „paušální poplatky“).

21 StromNEV 2013 zavedlo přechodný režim, platný od 22. srpna 2013 a se zpětnou účinností použitelný na spotřebitele základního zatížení, kteří dosud nevyužili sporné osvobození v letech 2012 a 2013 (dále jen „přechodný režim“). Namísto individuálních poplatků vypočtených podle metodiky fyzické cesty a minimálního poplatku tento režim stanovil uplatňování paušálních poplatků výlučně ve vztahu k těmto spotřebitelům.

Ke správnímu řízení a spornému rozhodnutí

22 V návaznosti na několik stížností zveřejnila Komise dne 4. května 2013 rozhodnutí o zahájení řízení podle čl. 108 odst. 2 SFEU ve věci režimu podpory, jehož základem jsou sporná opatření (Úř. věst. 2013, C 128, s. 43).

23 Na závěr řízení, v jehož průběhu Spolková republika Německo a další zúčastněné strany předložily připomínky, přijala Komise dne 28. května 2018 sporné rozhodnutí.

24 V tomto rozhodnutí Komise konstatovala, že Spolková republika Německo v období od 1. ledna 2012 do 31. prosince 2013 protiprávně poskytla státní podporu ve formě sporného osvobození.

25 Konkrétně Komise dospěla k závěru, že výše státních podpor odpovídá síťovým nákladům způsobeným v letech 2012 a 2013 spotřebiteli základního zatížení osvobozenými od síťových poplatků nebo, pokud byly tyto náklady nižší než minimální síťový poplatek, minimálnímu poplatku.

26 Komise dále uvedla, že dotčené podpory jsou neslučitelné s vnitřním trhem, protože nespadají pod žádnou z výjimek stanovených v čl. 107 odst. 2 a 3 SFEU a nelze je považovat za slučitelné s vnitřním trhem ani z žádného jiného důvodu.

27 Komise proto rozhodla takto:

– sporné osvobození představuje státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU v rozsahu, v němž byli spotřebitelé základního zatížení osvobozeni od úhrady síťových poplatků odpovídajících síťovým nákladům způsobeným těmito spotřebiteli, případně pokud tyto síťové náklady byly nižší než minimální síťové poplatky, od úhrady těchto poplatků;

– Spolková republika Německo provedla dotčenou státní podporu protiprávně porušením čl. 108 odst. 3 SFEU a tato podpora je neslučitelná s vnitřním trhem;

– jednotlivá podpora poskytnutá v rámci dotčeného režimu nepředstavuje státní podporu, pokud v době svého poskytnutí splňovala podmínky stanovení v nařízení o podporách „de minimis“ přijatém na základě článku 2 nařízení Rady (ES) č. 994/98 ze dne 7. května 1998 o použití článků [107] a [108 SFEU] na určité kategorie horizontální státní podpory (Úř. věst. 1998, L 142, s. 1; Zvl. vyd. 08/01, s. 312), a

– Spolková republika Německo získá zpět od příjemců podporu neslučitelnou s vnitřním trhem poskytnutou v rámci dotčeného režimu podpory, včetně úroků, a zruší s účinkem ode dne přijetí sporného rozhodnutí všechny neprovedené platby na základě tohoto režimu.

Žaloba k Tribunálu a napadený rozsudek

28 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 20. prosince 2018 podala Covestro žalobu na neplatnost sporného rozhodnutí.

29 Rozhodnutím předsedy šestého senátu Tribunálu ze dne 4. června 2019 bylo povoleno vedlejší účastenství Spolkové republiky Německo na podporu návrhových žádání společnosti Covestro, jak tento členský stát navrhoval.

30 Na podporu žaloby předložila Covestro čtyři žalobní důvody. První žalobní důvod, který na jednání vzala zpět, vycházel z nepřiměřené délky formálního vyšetřovacího řízení. Druhý žalobní důvod vycházel z neexistence státní podpory ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU. Třetí žalobní důvod vycházel ze slučitelnosti údajné podpory s vnitřním trhem na základě čl. 107 odst. 3 písm. b) SFEU a na základě čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU. Čtvrtý žalobní důvod vycházel z protiprávnosti příkazu k navrácení podpory, neboť tento příkaz byl vydán v rozporu se zásadou nediskriminace a se zásadou ochrany legitimního očekávání.

31 Tribunál v napadeném rozsudku shledal, že žaloba je přípustná, konstatoval, že v návaznosti na zpětvzetí prvního žalobního důvodu není již důvodné o něm rozhodovat, a zamítl druhý, třetí a čtvrtý žalobní důvod, potažmo žalobu na neplatnost v celém rozsahu.

Řízení před Soudním dvorem a návrhová žádání účastnic řízení

32 Kasačním opravným prostředkem podaným ve věci C-790/21 P Covestro navrhuje, aby Soudní dvůr:

– zrušil napadený rozsudek a zrušil sporné rozhodnutí pro roky 2012 a 2013 v celém rozsahu, nebo, podpůrně, v rozsahu, v němž se týká jí;

– podpůrně, zrušil napadený rozsudek a vrátil věc Tribunálu a

– uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

33 Spolková republika Německo navrhuje, aby Soudní dvůr kasačnímu opravnému prostředku ve věci C-790/21 P vyhověl a uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

34 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr kasační opravný prostředek ve věci C-790/21 P zamítl a uložil společnosti Covestro náhradu nákladů řízení.

35 Kasačním opravným prostředkem podaným ve věci C-791/21 P Spolková republika Německo navrhuje, aby Soudní dvůr:

– zrušil napadený rozsudek v rozsahu, v němž byla žaloba na neplatnost zamítnuta jako neopodstatněná;

– zrušil sporné rozhodnutí;

– uložil Komisi náhradu nákladů řízení před Tribunálem i před Soudním dvorem.

36 Covestro navrhuje, aby Soudní dvůr kasačnímu opravnému prostředku ve věci C-791/21 P vyhověl a uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

37 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr kasační opravný prostředek ve věci C-791/21 P zamítl a uložil Spolkové republice Německo náhradu nákladů řízení.

38 Vedlejšími kasačními opravnými prostředky podanými ve věcech C-790/21 P a C-791/21 P Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:

– zrušil napadený rozsudek;

– odmítl žalobu na neplatnost jako nepřípustnou;

– ve věci C-790/21 P uložil společnosti Covestro náhradu nákladů řízení před Soudním dvorem i Tribunálem a

– ve věci C-791/21 P uložil Spolkové republice Německo náhradu nákladů řízení před Soudním dvorem a společnosti Covestro náhradu nákladů řízení před Tribunálem.

39 Covestro a Spolková republika Německo navrhují, aby Soudní dvůr vedlejší kasační opravné prostředky zamítl a uložil Komisi náhradu nákladů řízení.

40 Rozhodnutím předsedy Soudního dvora ze dne 18. dubna 2023 byly věci C-790/21 P a C-791/21 P spojeny pro účely ústní části řízení a rozsudku.

K návrhu na znovuotevření ústní části řízení ve věci C-790/21 P

41 Podáním došlým kanceláři Soudního dvora dne 1. února 2024 podala Covestro návrh, aby bylo na základě článku 83 jednacího řádu Soudního dvora nařízeno znovuotevření ústní části řízení.

42 Na podporu tohoto návrhu Covestro zaprvé tvrdí, že generální advokátka ve stanovisku náležitě nezohlednila rozhodující argument předložený touto účastnicí řízení k prokázání neexistence povinného odvodu v projednávané věci.

43 Zadruhé je Covestro toho názoru, že bod 61 rozsudku Tribunálu ze dne 24. ledna 2024, Německo v. Komise (T-409/21, EU:T:2024:34), v němž Tribunál rozhodl, že „provozovatelé soustav nejsou ze zákona povinni požadovat od svých zákazníků poplatek [dotčený ve věci, ve které byl vydán uvedený rozsudek], takže tento poplatek nelze kvalifikovat jako povinný odvod“, představuje novou a rozhodující skutečnost pro účely tohoto řízení.

44 V tomto ohledu článek 83 jednacího řádu Soudního dvora stanoví, že Soudní dvůr může kdykoli po vyslechnutí generálního advokáta nařídit znovuotevření ústní části řízení, zejména má-li za to, že věc není dostatečně objasněna, nebo předložil-li některý z účastníků řízení po ukončení této části řízení novou skutečnost, která může mít rozhodující vliv na rozhodnutí Soudního dvora, anebo má-li být věc rozhodnuta na základě argumentu, který ještě nebyl mezi účastníky řízení projednán.

45 Zaprvé k údajnému nezohlednění rozhodujícího argumentu generální advokátkou je třeba připomenout, že statut Soudního dvora Evropské unie ani jeho jednací řád nedávají účastníkům řízení možnost vyjádřit se v reakci na stanovisko přednesené generálním advokátem. Podle čl. 252 druhého pododstavce SFEU generální advokát předkládá veřejně, zcela nestranně a nezávisle odůvodněná stanoviska ve věcech, které vyžadují jeho účast. Soudní dvůr není vázán ani tímto stanoviskem, ani důvody, na základě kterých k němu generální advokát dospěl. Nesouhlas účastníka řízení se stanoviskem generálního advokáta tedy nemůže sám o sobě představovat důvod ke znovuotevření ústní části řízení, a to bez ohledu na otázky, kterými se generální advokát ve stanovisku zabýval (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 13. července 2023, Grupa Azoty a další v. Komise, C-73/22 P a C-77/22 P, EU:C:2023:570, bod 25 a citovaná judikatura, a ze dne 8. února 2024, Pilatus Bank v. ECB, C-256/22 P, EU:C:2024:125, body 29 a 30 a citovaná judikatura).

46 Zadruhé u odkazu na rozsudek Tribunálu ze dne 24. ledna 2024, Německo v. Komise (T-409/21, EU:T:2024:34), je třeba konstatovat, že rozsudek vydaný Tribunálem nemůže zavazovat Soudní dvůr (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 4. prosince 2019, Polskie Górnictwo Naftowe i Gazownictwo v. Komise, C-342/18 P, EU:C:2019:1043, bod 60).

47 Za těchto podmínek má Soudní dvůr po vyslechnutí generální advokátky za to, že není důvodné nařídit znovuotevření ústní části řízení.

K vedlejším kasačním opravným prostředkům

48 Cílem vedlejších kasačních opravných prostředků podaných Komisí je zpochybnit přípustnost žaloby, přičemž otázka přípustnosti předchází meritorním otázkám vzneseným v hlavních kasačních opravných prostředcích. Nejprve je tedy třeba projednat vedlejší kasační opravné prostředky (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 3. prosince 2020, Changmao Biochemical Engineering v. Distillerie Bonollo a další, C-461/18 P, EU:C:2020:979, bod 43).

49 Na podporu vedlejších kasačních opravných prostředků uplatňuje Komise tři důvody.

K prvnímu důvodu vedlejších kasačních opravných prostředků

Argumentace účastnic řízení

50 V rámci prvního důvodu vzneseného na podporu vedlejších kasačních opravných prostředků Komise vytýká Tribunálu, že se v bodech 37 až 44 napadeného rozsudku dopustil nesprávného právního posouzení, když použil široký výklad pojmu „vyhlášení“ ve smyslu čl. 263 šestého pododstavce SFEU. Tribunál měl totiž nesprávně za to, že tomuto pojmu odpovídá každé vyhlášení v Úředním věstníku bez ohledu na to, zda je takové vyhlášení podmínkou vstupu dotyčného aktu v platnost, jak stanoví článek 297 SFEU, a zda je stanoveno samotnou Smlouvou.

51 V první řadě je výklad Tribunálu v rozporu s judikaturou Soudního dvora vyplývající z rozsudku ze dne 17. května 2017, Portugalsko v. Komise (C-339/16 P, EU:C:2017:384, body 34 až 40), jakož i z usnesení ze dne 31. ledna 2019, Iordăchescu v. Parlament a další (C-426/18 P, EU:C:2019:89, bod 22), a ze dne 5. září 2019, Fryč v. Komise (C-230/19 P, EU:C:2019:685, bod 15). Podle názoru Komise Soudní dvůr v této judikatuře zavedl paralelu mezi čl. 263 šestým pododstavcem SFEU a článkem 297 SFEU v tom smyslu, že vyhlášení dotyčného aktu představuje počátek lhůty pro podání žaloby jen tehdy, když je podmínkou vstupu tohoto aktu v platnost a když je stanoveno samotnou Smlouvou.

52 Tento závěr podle ní potvrzuje doslovný, kontextuální a teleologický výklad čl. 263 šestého pododstavce SFEU.

53 Ke znění tohoto ustanovení Komise uvádí, že s výjimkou německé verze jsou pojmy „vyhlášení“ a „oznámení“ použity v čl. 263 šestém pododstavci SFEU i v článku 297 SFEU, což dokládá, že mezi oběma ustanoveními existuje paralela.

54 K duchu a účelu článku 263 šestého pododstavce SFEU uvádí, že lhůty pro podání žaloby stanovené v tomto ustanovení jsou součástí cíle právní jistoty. Kdyby měl akt v úmyslu napadnout jednotlivec, měl by tak učinit v zásadě ve lhůtě dvou měsíců ode dne, kdy mu bylo oznámeno konečné znění obsahu daného aktu. Naproti tomu u aktů s obecnou působností, které nemají adresáty, je tímto dnem den jejich vyhlášení v Úředním věstníku. U aktů, v nichž je jejich adresát uveden, je tímto dnem den jejich oznámení tomuto adresátovi. Jen výjimečně a podpůrně může u aktu, jenž nemá být vyhlášen ani oznámen, být dnem zahajujícím běh lhůty pro podání žaloby den, kdy se o něm dotyčná osoba dozvěděla. Paralela mezi čl. 263 šestým pododstavcem SFEU a článkem 297 SFEU tak zajišťuje, že pozdější vyhlášení aktu v Úředním věstníku pro informaci nevede k prodloužení lhůty pro podání žaloby, potažmo k právní nejistotě.

55 Ve druhé řadě zveřejnění rozhodnutí Komise ukončit formální vyšetřovací řízení v Úředním věstníku nelze považovat za „vyhlášení“ ve smyslu čl. 297 odst. 2 druhého pododstavce SFEU. Nepředstavuje tedy počátek běhu lhůty pro podání žaloby.

56 Toto rozhodnutí je totiž určeno dotyčnému členskému státu a oznámeno je jen jemu. Podle čl. 297 odst. 2 třetího pododstavce SFEU nabývá účinků tímto oznámením, a nikoli zveřejněním v Úředním věstníku, jehož cílem je jen informovat veřejnost, včetně příjemců podpory, od kterých by měl dotyčný členský stát získat tuto podporu zpět ještě před zveřejněním rozhodnutí. Kromě toho uvedené zveřejnění vyplývá nikoli ze Smlouvy o FEU, nýbrž z článku 32 nařízení 2015/1589 vykládaného ve spojení s bodem 39 jeho odůvodnění. Za těchto podmínek je pro určení počátku lhůty pro podání žaloby, kterou má podnik-příjemce k napadení rozhodnutí o ukončení formálního vyšetřovacího řízení, třeba vycházet z toho, kdy se o tomto rozhodnutí skutečně dozvěděl. Jen v případě, že se dotyčný o daném aktu prokazatelně nedozví dříve, bude na základě právní fikce za datum, kdy se o něm skutečně dozvěděl, považován den jeho zveřejnění v Úředním věstníku.

57 Ve třetí řadě vznáší Komise řadu argumentů, které podle ní podporují její výklad čl. 263 šestého pododstavce SFEU.

58 Zaprvé s oporou v systematice tohoto ustanovení tvrdí, že vyhlášení a oznámení aktu jsou si rovnocenné a seznámení se s ním je událostí podpůrnou ve vztahu k prvním dvěma. Tento vztah subsidiarity je výkladem, který podal Tribunál, narušen, protože kdyby zveřejnění ve smyslu článku 32 nařízení 2015/1589 bylo rovnocenné vyhlášení ve smyslu čl. 297 odst. 1 SFEU, musela by lhůta pro podání žaloby začít běžet, a to i ve vztahu k dotyčnému členskému státu navzdory oznámení, dnem tohoto zveřejnění.

59 Zadruhé má Komise za to, že výklad podaný Tribunálem vede k nerovnosti zbraní mezi podniky, od nichž je podpora získávána zpět, a jejich konkurenty, kteří podporu neobdrželi. Zatímco první skupina podniků zpravidla obdrží od dotyčného členského státu kopii rozhodnutí, druhá skupina podniků bude muset vyčkat zveřejnění rozhodnutí v Úředním věstníku podle článku 32 nařízení 2015/1589, takže skutečné lhůty pro podání žaloby budou pro tyto podniky odlišné. Takový výklad by vedl i k nerovnosti mezi Komisí a podniky, od kterých musí být podpora získána zpět. Komise má totiž na přípravu žalobní odpovědi dva měsíce, kdežto podniky by v důsledku takového výkladu disponovaly delší dobou na přípravu žaloby.

60 Zatřetí Tribunál vycházel z nesprávného výkladu rozsudku ze dne 10. března 1998, Německo v. Rada (C-122/95, EU:C:1998:94). Na rozdíl od sporného rozhodnutí totiž v rozhodnutí dotčeném ve věci, v níž byl vydán uvedený rozsudek, nebyl určen žádný adresát.

61 Začtvrté bod 39 napadeného rozsudku, ve kterém Tribunál uvedl, že Covestro mohla subjektivně očekávat zveřejnění sporného rozhodnutí v Úředním věstníku, je v rozporu s kogentní povahou lhůt pro podání žaloby.

62 Spolková republika Německo namítá, že první důvod vedlejších kasačních opravných prostředků není opodstatněný. Covestro navrhuje, aby Soudní dvůr tento důvod v rozsahu, v němž je vystavěn na argumentech vycházejících z dřívější judikatury, které se Komise v řízení před Tribunálem nedovolávala, odmítl jako nepřípustný a ve zbývající části zamítl jako neopodstatněný.

Závěry Soudního dvora

– *K přípustnosti prvního důvodu vedlejších kasačních opravných prostředků*

63 Z ustálené judikatury vyplývá, že Soudnímu dvoru, jehož pravomoc je ve vztahu ke kasačnímu opravnému prostředku omezena, sice nelze předložit spor širšího rozsahu než spor, který projednával Tribunál (rozsudek ze dne 1. června 1994, Komise v. Brazzelli Lualdi a další, C-136/92 P, EU:C:1994:211, bod 59), avšak to nic nemění na tom, že navrhovatel může vznést kasační opravný prostředek tak, že před Soudním dvorem uvede důvody vyplývající ze samotného napadeného rozsudku a směřující ke zpochybnění jeho právní opodstatněnosti (rozsudky ze dne 29. listopadu 2007, Stadtwerke Schwäbisch Hall a další v. Komise, C-176/06 P, EU:C:2007:730, bod 17, jakož i ze dne 26. února 2020, ESVČ v. Alba Aguilera a další, C-427/18 P, EU:C:2020:109, bod 54).

64 V rámci prvního důvodu vedlejších kasačních opravných prostředků Komise zpochybňuje, jak Tribunál posoudil námitku nepřípustnosti, kterou před ním vznesla a která vycházela z opožděnosti žaloby podané společností Covestro. Skutečnost, že se v tomto rámci dovolává dřívější judikatury, které se nedovolávala v řízení před Tribunálem, tak představuje pouhé rozšíření její argumentace, což musí být prohlášeno za přípustné (obdobně viz rozsudky ze dne 19. května 1983, Verros v. Parlament, 306/81, EU:C:1983:143, bod 9; ze dne 26. dubna 2007, Alcon v. OHIM, C-412/05 P, EU:C:2007:252, bod 40, a ze dne 5. března 2024, Kočner v. Europol, C-755/21 P, EU:C:2024:202, bod 41).

65 Z toho vyplývá, že na rozdíl od toho, co tvrdí společnost Covestro, je tento důvod vedlejších kasačních opravných prostředků přípustný v celém rozsahu.

– *K opodstatněnosti prvního důvodu vedlejších kasačních opravných prostředků*

66 V rámci prvního důvodu vedlejších kasačních opravných prostředků Komise zpochybňuje opodstatněnost závěrů Tribunálu uvedených v bodech 37 až 44 napadeného rozsudku. Má za to, že na rozdíl od toho, co Tribunál v těchto bodech rozhodl, lhůta pro podání žaloby na neplatnost sporného rozhodnutí v případě společnosti Covestro neběžela ode dne zveřejnění uvedeného rozhodnutí v Úředním věstníku, nýbrž ode dne, kdy se tato společnost o tomto rozhodnutí skutečně dozvěděla.

67 V tomto ohledu je třeba konstatovat, že Tribunál v bodech 37 až 44 napadeného rozsudku zamítl námitku nepřípustnosti vznesenou Komisí a vycházející z údajně opožděného podání žaloby na neplatnost sporného rozhodnutí společností Covestro.

68 Z bodů 37 až 39 tohoto rozsudku vykládaných společně vyplývá, že Tribunál měl za to, že lhůta pro podání žaloby začala v projednávaných věcech běžet ode dne zveřejnění sporného rozhodnutí v Úředním věstníku, ke kterému došlo dne 16. ledna 2019, a shledal, že tato lhůta byla dodržena.

69 Na podporu tohoto závěru Tribunál v bodě 38 napadeného rozsudku připomenul, že kritérium data seznámení se s aktem jakožto počátku lhůty pro podání žaloby je ve vztahu ke kritériím data vyhlášení či zveřejnění aktu nebo data jeho oznámení kritériem podpůrným. Zároveň v bodě 39 téhož rozsudku zdůraznil, že zveřejnění sporného rozhodnutí nebylo podmínkou pro to, aby nabylo účinku, a v Úředním věstníku bylo zveřejněno na základě čl. 32 odst. 3 nařízení 2015/1589, takže Covestro mohla legitimně očekávat, že toto rozhodnutí bude zveřejněno.

70 V této souvislosti je třeba připomenout, že podle čl. 263 šestého pododstavce SFEU „[ž]aloby uvedené v tomto článku musí být podány ve lhůtě dvou měsíců, a to podle okolností ode dne vyhlášení příslušného aktu, ode dne jeho oznámení navrhovateli nebo ode dne, kdy se o něm navrhovatel dozvěděl“.

71 Z formulace tohoto ustanovení, zejména z výrazů „podle okolností“ a „nebo“, jasně vyplývá, že počátek lhůty pro podání žaloby se určuje v závislosti na dotčené situaci a že tři kritéria, na jejichž základě může tato lhůta začít běžet, jsou hierarchicky seřazena.

72 Lhůta pro podání žaloby na neplatnost tedy začíná běžet primárně od vyhlášení či zveřejnění aktu nebo ode dne jeho oznámení žalobci. Tato dvě kritéria jsou si v rámci systematiky citovaného ustanovení rovnocenná v tom smyslu, že žádné z těchto kritérií není ve vztahu ke druhému podpůrné (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 17. května 2017, Portugalsko v. Komise, C-339/16 P, EU:C:2017:384, bod 38).

73 Naproti tomu kritérium data seznámení se s aktem jakožto počátku lhůty pro podání žaloby má, jak správně podotkl Tribunál v bodě 38 napadeného rozsudku, podpůrnou povahu ve vztahu ke kritériím data vyhlášení či zveřejnění aktu nebo data jeho oznámení (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. března 1998, Německo v. Rada, C-122/95, EU:C:1998:94, bod 35), což ostatně není v projednávaných věcech zpochybňováno.

74 V projednávaných věcech bylo sporné rozhodnutí, kterým bylo ukončeno formální vyšetřovací řízení týkající se státní podpory, určené, podle údajů v něm obsažených, dotyčnému členskému státu, a sice Spolkové republice Německo, a bylo tomu členskému státu oznámeno v souladu s čl. 297 odst. 2 třetím pododstavcem SFEU. Zároveň bylo toto rozhodnutí na základě čl. 32 odst. 3 nařízení 2015/1589 zveřejněno v Úředním věstníku.

75 V takovém případě z judikatury Soudního dvora vyplývá, že adresátovi aktu, jemuž měl být akt oznámen, a sice dotyčnému členskému státu, začíná lhůta pro podání žaloby na neplatnost běžet ode dne tohoto oznámení, a to i když je tento akt také zveřejněn v Úředním věstníku (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 17. května 2017, Portugalsko v. Komise, C-339/16 P, EU:C:2017:384, bod 37).

76 Naproti tomu z doslovného, teleologického a kontextuálního výkladu čl. 263 šestého pododstavce SFEU ve spojení s judikaturou Soudního dvora vyplývá, že ostatním zúčastněným stranám, jako je Covestro, začíná lhůta pro podání žaloby na neplatnost běžet ode dne zveřejnění aktu v Úředním věstníku, a to i tehdy, kdy základem pro takové zveřejnění není čl. 297 odst. 2 druhý pododstavec SFEU, nýbrž ustanovení sekundárního práva, jako je čl. 32 odst. 3 nařízení 2015/1589.

77 Zaprvé je totiž třeba konstatovat, že znění čl. 263 šestého pododstavce SFEU odkazuje na „vyhl[ašová]ní“ či zveřejňování aktů obecně (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 26. září 2013, PPG a SNF v. ECHA, C-625/11 P, EU:C:2013:594, bod 31). Ve formulaci tohoto ustanovení není uvedený pojem spojen s žádnou konkrétní podmínkou, zejména co do právního základu publikační povinnosti.

78 V této souvislosti je pravda, jak tvrdí Komise, že Soudní dvůr zejména rozhodl, že pojem „vyhlášení“ ve smyslu čl. 263 šestého pododstavce SFEU označuje takové vyhlášení či zveřejnění v Úředním věstníku, které je podmínkou pro vstup aktu v platnost a je stanoveno Smlouvou o FEU (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 17. května 2017, Portugalsko v. Komise, C-339/16 P,

EU:C:2017:384, bod 36; usnesení ze dne 31. ledna 2019, Iordăchescu v. Parlament a další, C-426/18 P, EU:C:2019:89, bod 22, a ze dne 5. září 2019, Fryč v. Komise, C-230/19 P, EU:C:2019:685, bod 15).

79 Z toho ovšem nelze, ačkoli má Komise opačný názor, vyvodit, že by se pojem „vyhlášení“ ve smyslu čl. 263 šestého pododstavce SFEU omezoval jen na tento případ.

80 Judikaturu citovanou v bodě 78 tohoto rozsudku nelze totiž vykládat izolovaně, protože je součástí judikatury Soudního dvora vykládající pojem „vyhlášení“ ve smyslu čl. 263 šestého pododstavce SFEU široce. Pod tento pojem tak spadá, vedle případu uvedeného v bodě 78 výše, i zveřejnění napadeného aktu v Úředním věstníku, jehož základem je nikoli povinnost uložená Smlouvou, nýbrž buď ustálená praxe orgánů Evropské unie (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 10. března 1998, Německo v. Rada, C-122/95, EU:C:1998:94, body 36 a 39), nebo takové ustanovení sekundárního práva, jako je čl. 32 odst. 3 nařízení 2015/1589 (v tomto smyslu viz usnesení ze dne 25. listopadu 2008, S.A.BA.R. v. Komise, C-501/07 P, EU:C:2008:652, bod 23), anebo dokonce i zveřejnění na internetových stránkách orgánu, instituce nebo jiného subjektu Unie, pokud je stanoveno sekundárním právem (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 26. září 2013, PPG a SNF v. ECHA, C-625/11 P, EU:C:2013:594, body 30 až 32).

81 Zadruhé k cílům čl. 263 šestého pododstavce SFEU je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury mají lhůty pro podání žaloby stanovené v tomto ustanovení kogentní povahu, takže účastníci řízení ani soud s nimi nemohou disponovat. Byly zavedeny s cílem zachovat právní jistotu tím, že se zamezí neomezenému zpochybňování unijních aktů zakládajících právní účinky, a bránit jakékoli diskriminaci nebo jakémukoli svévolnému zacházení při výkonu spravedlnosti (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 12. prosince 1967, Muller-Collignon v. Komise, 4/67, EU:C:1967:51, s. 479; ze dne 23. ledna 1997, Coen, C-246/95, EU:C:1997:33, bod 21; usnesení ze dne 16. listopadu 2010, Internationale Fruchtimport Gesellschaft Weichert v. Komise, C-73/10 P, EU:C:2010:684, bod 52, a ze dne 31. ledna 2019, Iordăchescu v. Parlament a další, C-426/18 P, EU:C:2019:89, bod 21).

82 U takového rozhodnutí, jako je sporné rozhodnutí, kterým se ukončuje formální vyšetřovací řízení týkající se státní podpory, je přitom patrné, že na rozdíl od data, kdy se žalobce o aktu dozvěděl, lze datum zveřejnění aktu v Úředním věstníku v zájmu právní jistoty objektivně a s jistotou doložit ve vztahu ke všem zúčastněným stranám, jimž akt nebyl oznámen. V tomto ohledu je bezvýznamné, že se tyto zúčastněné strany mohly o tomto aktu dozvědět před jeho zveřejněním.

83 To ostatně vysvětluje, proč má v obecné systematice čl. 263 šestého pododstavce SFEU a v zájmu právní jistoty datum vyhlášení či zveřejnění přednost před datem seznámení se s aktem, které je, jak bylo připomenuto v bodě 73 tohoto rozsudku, podpůrným kritériem pro určení počátku lhůty pro podání žaloby. S Komisí, která *de facto* navrhuje obrátit vztah mezi těmito dvěma kritérii uvedenými v čl. 263 šestém pododstavci SFEU, se tedy nelze ztotožnit.

84 Výklad provedený v bodech 76 a 80 tohoto rozsudku navíc může, ačkoli Komise tvrdí opak, zabránit jakékoli diskriminaci nebo jakémukoli svévolnému zacházení při výkonu spravedlnosti, a tím zajistit rovnosti zbraní příjemců státní podpory a konkurenčních podniků. Všem zúčastněným stranám totiž lhůta pro podání žaloby začíná běžet v týž den, a sice v den zveřejnění rozhodnutí v Úředním věstníku. Dále se Komise vzhledem k tomu, že je autorkou takového rozhodnutí a odpovídá za jeho zveřejnění v Úředním věstníku, nemůže platně dovolávat údajné nerovnosti zbraní ve svůj neprospěch.

85 Co se zatřetí kontextu týče, ani struktura Smluv není oporou pro Komisí prosazovanou těsnou paralelu mezi pojmem „vyhlášení“ použitým v čl. 263 šestém pododstavci SFEU a pojmem „vyhlášení“ použitým v čl. 297 odst. 2 druhém pododstavci SFEU. V tomto ohledu postačí totiž konstatovat, že i když jsou tato dvě ustanovení součástí hlavy I části šesté Smlouvy o FEU, předmět jejich úpravy není týž. První ze zmíněných ustanovení je totiž součástí kapitoly 1 věnované orgánům, a konkrétně oddílu 5 věnovaného Soudnímu dvoru Evropské unie, kdežto druhé z nich je součástí kapitoly 2 věnované unijním právním aktům a postupům jejich přijímání.

86 Ze všech těchto důvodů je třeba dospět k závěru, že Tribunál v bodech 37 až 44 napadeného rozsudku správně rozhodl, že lhůta pro podání žaloby začala pro Covestro běžet dnem zveřejnění sporného rozhodnutí v Úředním věstníku.

87 První důvod vedlejších kasačních opravných prostředků musí proto být jako neopodstatněný zamítnut.

Ke druhému důvodu vedlejších kasačních opravných prostředků

Argumentace účastnic řízení

88 V rámci druhého důvodu vzneseného na podporu vedlejších kasačních opravných prostředků Komise vytýká Tribunálu, že se v bodech 37 a 42 napadeného rozsudku dopustil nesprávných právních posouzení.

89 Zaprvé v bodě 37 řečeného rozsudku došlo ke zjevnému zkreslení žaloby. Komise tvrdí, že žaloba na rozdíl od toho, co Tribunál v uvedeném bodě konstatoval, nebyla podána ve lhůtě dvou měsíců a deseti dnů po zveřejnění sporného rozhodnutí v Úředním věstníku, k němuž došlo dne 16. ledna 2019, nýbrž dne 20. prosince 2018, tedy přibližně jeden měsíc před zveřejněním tohoto rozhodnutí.

90 Zadruhé Tribunál závěrem vysloveným v bodě 42 napadeného rozsudku, a sice že „nebylo prokázáno, že se v projednávané věci [Covestro] ‚věrohodně‘ seznámila s[e sporným] rozhodnutím“ před jeho zveřejněním, zkreslil skutkový stav a důkazy. S ohledem na skutečnosti uvedené Komisí před Tribunálem je totiž zjevné, že Covestro se dozvěděla o existenci sporného rozhodnutí před jeho zveřejněním v Úředním věstníku, nejpozději dne 20. září 2018.

91 Spolková republika Německo namítá, že druhý důvod vedlejších kasačních opravných prostředků je neopodstatněný. Covestro považuje tento důvod vedlejších kasačních opravných prostředků za nepřípustný a v každém případě za neopodstatněný.

Závěry Soudního dvora

92 Zaprvé k údajnému nesprávnému právnímu posouzení v bodě 37 napadeného rozsudku je třeba uvést, že Tribunál v tomto bodě shledal, že „žaloba [společnosti Covestro] byla podána ve lhůtě dvou měsíců a deseti dnů od zveřejnění [sporného] rozhodnutí v Úředním věstníku, ke kterému došlo dne 16. ledna 2019“.

93 Je třeba poznamenat, společně s Komisí, že je pravda, že tato žaloba byla podána dne 20. prosince 2018, to znamená ještě před zveřejněním sporného rozhodnutí v Úředním věstníku. Tato okolnost však nemá žádný vliv na přípustnost této žaloby, a zejména na dodržení lhůty pro podání žaloby.

94 Z judikatury totiž vyplývá, že okolnost, že lhůta pro podání žaloby proti takovému aktu, jako je sporné rozhodnutí, začíná v souladu s čl. 263 šestým pododstavcem SFEU běžet teprve od jeho vyhlášení či zveřejnění, neznamená, že by žalobce nemohl zpochybnit akt přijatý Unií ještě před jeho vyhlášením či zveřejněním (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 26. září 2013, PPG a SNF v. ECHA, C-626/11 P, EU:C:2013:595, body 34 až 38).

95 Argument vycházející z údajného nesprávného právního posouzení v bodě 37 napadeného rozsudku je proto třeba jako neopodstatněný odmítnout.

96 Zadruhé k údajnému nesprávnému právnímu posouzení v bodě 42 napadeného rozsudku je třeba uvést, že Tribunál v tomto bodě poukázal mimo jiné na to, že „v každém případě nebylo prokázáno, že se v projednávané věci [Covestro] ‚věrohodně' seznámila s[e sporným] rozhodnutím".

97 V této souvislosti výraz „v každém případě" napovídá tomu, že jde o *obiter dictum* napadeného rozsudku. Podle ustálené judikatury přitom argumenty směřující proti doplňujícímu odůvodnění rozhodnutí Tribunálu nemohou vést ke zrušení tohoto rozhodnutí, a jsou tedy irelevantní (rozsudek ze dne 21. prosince 2023, United Parcel Service v. Komise, C-297/22 P, EU:C:2023:1027, bod 55 a citovaná judikatura).

98 Argument vycházející z údajného nesprávného právního posouzení v bodě 42 napadeného rozsudku musí proto být odmítnut jako irelevantní.

99 Z výše uvedeného vyplývá, že druhý důvod vedlejších kasačních opravných prostředků musí tedy být v celém rozsahu zamítnut, aniž je nutné rozhodovat o jeho přípustnosti.

Ke třetímu důvodu vedlejších kasačních opravných prostředků

100 V rámci třetího, podpůrně uvedeného důvodu vedlejších kasačních opravných prostředků Komise tvrdí, že Tribunál tím, že společnost Covestro nevyzval k předložení listin dokládajících, kdy přesně se seznámila s obsahem sporného rozhodnutí, porušil čl. 89 odst. 1 svého jednacího řádu.

101 V této souvislosti postačí konstatovat, že tento důvod vedlejších kasačních opravných prostředků vychází z předpokladu, že se Tribunál dopustil nesprávného právního posouzení, když za počátek lhůty pro podání žaloby na neplatnost považoval nikoli datum, kdy se Covestro dozvěděla o sporném rozhodnutí, nýbrž datum zveřejnění tohoto rozhodnutí v Úředním věstníku. Jak přitom vyplývá z posouzení prvního důvodu vedlejších kasačních opravných prostředků, tento předpoklad je nesprávný.

102 Z toho vyplývá, že třetí důvod vedlejších kasačních opravných prostředků, potažmo tyto vedlejší kasační opravné prostředky je třeba zamítnout v celém rozsahu.

K hlavním kasačním opravným prostředkům

103 Covestro na podporu kasačního opravného prostředku ve věci C-790/21 P uplatňuje formálně čtyři důvody. S důvody kasačního opravného prostředku, které označuje jako první a druhý, ovšem nakládá společně a nečiní mezi nimi žádný rozdíl. Je tedy třeba mít za to, že fakticky uplatňuje Covestro tři důvody kasačního opravného prostředku. První důvod kasačního opravného prostředku, který je rozčleněn do čtyř částí, vychází z porušení práva být vyslechnut a povinnosti uvést odůvodnění. Druhý důvod kasačního opravného prostředku, který lze rozčlenit na dvě části, vychází z porušení čl. 107 odst. 1 SFEU. Třetí důvod kasačního opravného prostředku vychází z porušení zásady nediskriminace.

104 Spolková republika Německo, podporovaná společností Covestro, uplatňuje na podporu kasačního opravného prostředku ve věci C-791/21 P jediný důvod, který vychází z porušení čl. 107 odst. 1 SFEU. Tento důvod se v podstatě shoduje s druhou částí druhého důvodu vzneseného společností Covestro, podporovanou Spolkovou republikou Německo, na podporu kasačního opravného prostředku ve věci C-790/21 P.

K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku ve věci C-790/21 P

Argumentace účastnic řízení

105 V rámci prvního důvodu kasačního opravného prostředku Covestro tvrdí, že Tribunál porušil její právo být vyslechnuta, povinnost uvést odůvodnění napadeného rozsudku, článek 47 Listiny základních práv Evropské unie a čl. 6 odst. 1 první větu evropské Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950.

106 Tento důvod je rozčleněn do čtyř částí.

107 V rámci první části Covestro vytýká Tribunálu, že nedodržel svou povinnost uvést odůvodnění a porušil její právo být vyslechnuta, když v bodě 8 napadeného rozsudku dospěl ke zjevně nesprávnému závěru, že síťové poplatky, které se vztahovaly na spotřebitele mimo špičku, byly vypočítány podle „metodiky fyzické cesty“. Na rozdíl od toho, co Tribunál uvedl v řečeném bodě, a jak Covestro podtrhla již v prvním stupni, StromNEV 2005 pro spotřebitele mimo špičku nikdy nestanovilo výpočet poplatku podle metodiky fyzické cesty. Kdyby Tribunál tento argument společnosti Covestro zohlednil, nehledal by při určování relevantního právního rámce oporu jen v individuálních síťových poplatcích podle § 19 odst. 2 první věty StromNEV 2005.

108 V rámci druhé části Covestro vytýká Tribunálu, že v bodech 12, 94, 103, 129, 135 a 146 napadeného rozsudku nezohlednil její argumentaci týkající se stanovení výše sporného příplatku. Tribunál nesprávně vycházel ze zásady, že tato výše byla pro rok 2012 vypočítána a stanovena rozhodnutím BNetzA z roku 2011, z čehož v bodě 134 napadeného rozsudku vyvodil nesprávný závěr o existenci státní kontroly nad tímto příplatkem. Covestro je přitom toho názoru, že výpočet a stanovení výše tohoto příplatku spadá do prostoru pro rozhodování provozovatelů sítí a že tento příplatek nepodléhá žádné státní kontrole ani regulaci.

109 V rámci třetí části Covestro vytýká Tribunálu, že v bodech 130 a 143 napadeného rozsudku nezohlednil její argumentaci týkající se neproplacení ztráty všech příjmů a veškerých nákladů souvisejících se sporným osvobozením. Tím Tribunál porušil svou povinnost uvést odůvodnění a právo společnosti Covestro být vyslechnuta. Kdyby Tribunál tuto argumentaci společnosti Covestro zohlednil, musel by shledat, že sporný příplatek nepředstavuje daň.

110 V rámci čtvrté části Covestro vytýká Tribunálu, že v bodech 107 a 125 napadeného rozsudku nezohlednil její argumentaci týkající neplatnosti rozhodnutí BNetzA z roku 2011. Tribunál ve svém závěru, že toto rozhodnutí bylo skutečně uplatňováno a mohlo vyvolávat účinky po celou dobu předcházející jeho zrušení, resp. prohlášení jeho protiprávnosti, vycházel z nesprávného výkladu vnitrostátního práva. Podle Covestro bylo totiž toto rozhodnutí zrušeno se zpětnou účinností k 1. lednu 2012, takže bylo neplatné od samého počátku.

111 Komise navrhuje, aby byl první důvod kasačního opravného prostředku zamítnut zčásti jako neopodstatněný a zčásti jako irelevantní.

Závěry Soudního dvora

112 V rámci prvního důvodu kasačního opravného prostředku Covestro v zásadě vytýká Tribunálu, že porušil její právo být vyslechnuta a svou povinnost uvést odůvodnění napadeného rozsudku, když řádně nezohlednil některé argumenty, které předložila. Tato opomenutí vedla navíc k nesprávnému posouzení německého práva a sporného příplatku.

113 V tomto ohledu je třeba v první řadě připomenout, že povinnost uvést odůvodnění, kterou má Tribunál na základě článku 36 ve spojení s čl. 53 prvním pododstavcem statutu Soudního dvora Evropské unie, Tribunálu ukládá, aby jasně a jednoznačně uvedl své úvahy, tak aby se zúčastněné osoby mohly seznámit s důvody, které vedly k přijetí rozhodnutí, a Soudní dvůr mohl vykonat soudní přezkum (rozsudek ze dne 14. října 2010, Deutsche Telekom v. Komise, C-280/08 P, EU:C:2010:603, body 135 a 136 a citovaná judikatura).

114 Tato povinnost ovšem Tribunálu neukládá, aby podal vyčerpávající vysvětlení ke každé jednotlivé úvaze uvedené stranami sporu. Odůvodnění tedy může být implicitní za podmínky, že zúčastněným osobám umožní seznámit se s důvody, o které se Tribunál opírá, a Soudnímu dvoru disponovat poznatky dostatečnými k tomu, aby mohl provést přezkum v rámci kasačního opravného prostředku (rozsudek ze dne 30. listopadu 2016, Komise v. Francie a Orange, C-486/15 P, EU:C:2016:912, bod 80 a citovaná judikatura).

115 V projednávané věci je v souvislosti s první částí tohoto důvodu kasačního opravného prostředku třeba konstatovat, že bod 8 napadeného rozsudku spadá nikoli do odůvodnění, na základě kterého Tribunál rozhodl o žalobních důvodech a argumentech účastnic řízení, nýbrž do shrnutí skutkového stavu sporu. K tvrzení společnosti Covestro, že závěry uvedené v tomto bodě nezohledňují její argumenty uvedené v bodech 29 až 33 její repliky v prvním stupni, je třeba připomenout, že tyto argumenty byly předloženy v rámci čtvrtého žalobního důvodu žaloby na neplatnost podané k Tribunálu. Tribunál je projednal v bodech 194 až 210 napadeného rozsudku, které v rámci tohoto důvodu kasačního opravného prostředku rozporovány nejsou.

116 Ke druhé, třetí a čtvrté části tohoto důvodu kasačního opravného prostředku je třeba podotknout, že Tribunál v bodech 84 až 148 napadeného rozsudku projednal a s odůvodněním zamítl druhou část druhého žalobního důvodu společnosti Covestro, která vycházela z neexistence podpory poskytnuté ze státních prostředků. V tomto kontextu rozhodl o několika argumentech

společnosti Covestro a zejména v bodech 107 a 125 téhož rozsudku zamítl její argument vycházející z neplatnosti rozhodnutí BNetzA z roku 2011, v bodě 130 argument vycházející z neexistence plného vyrovnání ztrát a v bodě 135 argument týkající se stanovení výše sporného příplatku.

117 Z toho vyplývá, že Tribunál na rozdíl od toho, co tvrdí Covestro, tím, že tyto argumenty řádně nezohlednil, neporušil svou povinnost uvést odůvodnění. Tvrzení společnosti Covestro o porušení jejího práva být vyslechnuta je založeno na předpokladu, že Tribunál nezohlednil její argumenty, musí proto rovněž být zamítnuto.

118 Pokud Covestro pod záminkou údajného porušení povinnosti uvést odůvodnění patrně tvrdí, že Tribunál měl uvedeným argumentům vyhovět, je třeba konstatovat, že se zde jedná o otázku odlišnou od otázky porušení povinnosti uvést odůvodnění, a sice o otázku opodstatněnosti odůvodnění (obdobně viz rozsudek ze dne 30. listopadu 2016, Komise v. Francie a Orange, C-486/15 P, EU:C:2016:912, bod 79).

119 Ve druhé řadě v souvislosti s argumenty poukazujícími na pochybení Tribunálu při rozboru německého práva je třeba připomenout, že z čl. 256 odst. 1 druhého pododstavce SFEU a čl. 58 prvního pododstavce statutu Soudního dvora Evropské unie vyplývá, že kasační opravný prostředek je omezen na právní otázky. Ke zjištění a posouzení relevantního skutkového stavu, jakož i k hodnocení důkazů, je tedy příslušný pouze Tribunál. Posuzování těchto skutečností a hodnocení těchto důkazů tedy s výhradou případu jejich zkreslení nepředstavuje právní otázku, která by jako taková podléhala přezkumu Soudního dvora v rámci kasačního opravného prostředku (rozsudek ze dne 4. března 2021, Komise v. Fútbol Club Barcelona, C-362/19 P, EU:C:2021:169, bod 46 a citovaná judikatura).

120 Pokud jde tedy o přezkum, v rámci kasačního opravného prostředku, závěrů Tribunálu týkajících se vnitrostátního práva, které v oblasti státních podpor představují posouzení skutkového stavu, Soudní dvůr je oprávněn pouze ověřit, zda došlo ke zkreslení tohoto práva (rozsudky ze dne 3. dubna 2014, Francie v. Komise, C-559/12 P, EU:C:2014:217, bod 79, jakož i ze dne 14. prosince 2023, Komise v. Amazon.com a další, C-457/21 P, EU:C:2023:985, bod 20 a citovaná judikatura). Zkreslení musí zjevně vyplývat z písemností ve spise, aniž je nutné provést nové posouzení skutkového stavu a důkazů (rozsudek ze dne 3. dubna 2014, Francie v. Komise, C-559/12 P, EU:C:2014:217, bod 80).

121 V projednávané věci je zaprvé pravda, jak ostatně připouští Komise, že způsob, jakým Tribunál v bodě 8 napadeného rozsudku prezentuje německé právo, je do jisté míry nepřesný. Na rozdíl od toho, co by z tohoto bodu mohlo plynout, byly před zavedením sporného osvobození metodikou fyzické cesty vypočítány jen individuální poplatky pro spotřebitele základního zatížení, a nikoli poplatky účtované spotřebitelům mimo špičku. Společnosti Covestro se nicméně v rámci tohoto důvodu kasačního opravného prostředku nepodařilo prokázat, že by tato nepřesnost v rekapitulaci skutkového stavu sporu měla vliv na posouzení opodstatněnosti žaloby provedené Tribunálem.

122 Zadruhé je stran zbývající části třeba konstatovat, že Covestro neprokázala, a dokonce ani netvrdila, že by došlo ke zkreslení vnitrostátního práva a skutkových okolností.

123 Ve třetí řadě argument týkající se neúčinnosti rozhodnutí BNetzA z roku 2011 bude vzhledem k tomu, že souvisí s argumentací, kterou Covestro předkládá v rámci třetí výtky druhé části druhého důvodu kasačního opravného prostředku, projednán v rámci této výtky.

124 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy a s výhradou vyjádřenou v předchozím bodě je třeba první důvod kasačního opravného prostředku ve věci C-790/21 P zamítnout jako zčásti irelevantní a zčásti neopodstatněný.

K první části druhého důvodu kasačního opravného prostředku ve věci C-790/21 P

Argumentace účastnic řízení

125 V rámci první části druhého důvodu kasačního opravného prostředku Covestro tvrdí, že napadený rozsudek je stižen nesprávným právním posouzením, protože Tribunál měl v bodech 47 až 77 řečeného rozsudku nesprávně za to, že sporné osvobození představuje „zvýhodnění“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU. Tím Tribunál přehnaně rozšířil pojem „státní podpora“ ve smyslu tohoto ustanovení.

126 Zejména přezkum sporného osvobození z hlediska kritéria soukromého subjektu v tržním hospodářství, provedený v bodě 56 a následujících uvedeného rozsudku, je nesprávný. Tribunál měl při posuzování sporného osvobození přihlédnout k tomu, jak Covestro přispívá ke stabilitě sítí v Německu, a k nákladům, které díky tomuto příspěvku vůbec nevznikly. Opodstatněnost argumentů společnosti Covestro v tomto ohledu ostatně sám uznal v bodě 208 téhož rozsudku.

127 V každém případě, i kdyby bylo třeba mít za to, že sporné osvobození představuje zvýhodnění, zvýhodnění nebylo selektivní. Toto osvobození je totiž opatřením, z něhož mohou v zásadě mít neomezený prospěch všechny tuzemské podniky v závislosti na svém nákupním chování v předchozích článcích elektroenergetické soustavy. Kromě toho je rozlišování, jímž je působnost tohoto osvobození omezena na spotřebitele základního zatížení, odůvodněné objektivními kritériemi vycházejícími z vyvažování zásady, podle které síťové poplatky zohledňují síťové náklady, a přispívání podniků ke stabilitě sítě.

128 Komise navrhuje, aby tato část důvodu kasačního opravného prostředku byla odmítnuta jako nepřípustná a v každém případě zamítnuta jako neopodstatněná.

Závěry Soudního dvora

129 V první řadě jsou argumenty týkající neexistence „zvýhodnění“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU zaměřeny zejména na zpochybnění způsobu, jakým Tribunál posoudil skutkový stav, aniž bylo prokázáno, či vůbec tvrzeno zkreslení skutkových okolností či důkazů Tribunálem.

130 Podle judikatury citované v bodě 119 tohoto rozsudku přitom taková posouzení nepodléhají, s výhradou případu zkreslení skutkových okolností či důkazů, přezkumu Soudního dvora v rámci kasačního opravného prostředku.

131 Pokud Covestro v tomto kontextu podle všeho namítá rozpor v odůvodnění mezi posouzením Tribunálu v souvislosti s pojmem „zvýhodnění“ a bodem 208 napadeného rozsudku, postačí konstatovat, že toto tvrzení je nepřesné a nedostatečně podložené.

132 Všechny argumenty týkající se existence zvýhodnění jsou tudíž nepřípustné.

133 Ve druhé řadě k argumentům týkajícím se selektivity je třeba poznamenat, že Tribunál v bodě 194 napadeného rozsudku, jenž není v rámci kasačního opravného prostředku ve věci C-790/21 P zpochybněn, konstatoval, že Covestro nezpochybnila způsob, jakým Komise v bodech 101 až 121 odůvodnění sporného rozhodnutí posoudila selektivitu dotčeného opatření.

134 Jedná se tedy o novou argumentaci vznesenou poprvé před Soudním dvorem, která musí být v souladu s judikaturou citovanou v bodě 63 tohoto rozsudku shledána nepřípustnou.

135 První část druhého důvodu kasačního opravného prostředku ve věci C-790/21 P je proto třeba odmítnout jako nepřípustnou v celém rozsahu.

Ke druhé části druhého důvodu kasačního opravného prostředku ve věci C-790/21 P a k jedinému důvodu kasačního opravného prostředku ve věci C-791/21 P

136 V rámci druhé části druhého důvodu kasačního opravného prostředku ve věci C-790/21 P Covestro a v rámci jediného důvodu kasačního opravného prostředku ve věci C-791/21 P Spolková republika Německo vytýkají Tribunálu, že porušil čl. 107 odst. 1 SFEU, neboť dospěl k nesprávnému závěru, že sporné osvobození představuje podporu poskytnutou ze „státních prostředků“ ve smyslu tohoto ustanovení.

137 Jejich argumentace pokrývá v podstatě tři otázky, z nichž první se týká právního kritéria umožňujícího posoudit existenci opatření poskytnutého ze „státních prostředků“, druhá existence povinného odvodu a třetí státní kontroly.

K právnímu kritériu umožňujícímu posoudit existenci opatření poskytnutého ze „státních prostředků“

– *Argumentace účastnic řízení*

138 Covestro v rámci první a druhé výtky druhé části druhého důvodu kasačního opravného prostředku a Spolková republika Německo v rámci první části jediného důvodu kasačního opravného prostředku vytýkají Tribunálu, že při posuzování otázky, zda jsou dotčené prostředky státní, uplatnil nesprávné právní kritérium.

139 V první řadě Covestro a Spolková republika Německo ve svých písemnostech předložených Soudnímu dvoru zpochybnily body 84 až 97, jakož i body 95 až 97 a 109 napadeného rozsudku s tím, že Tribunál měl nesprávně za to, že pro účely určení, zda jsou prostředky státní, jsou existence povinného odvodu k tíži konečných spotřebitelů nebo zákazníků a existence státní kontroly nad finančními prostředky nebo správci těchto prostředků dva prvky, které „tvoří alternativu“, takže stačí ověřit, zda byl sporný příplatek povinným odvodem obdobným k parafiskální dani. Podle navrhovatelek jsou tato kritéria naopak kumulativní, jak vyplývá z judikatury vycházející zejména z rozsudků ze dne 17. července 2008, Essent Netwerk Noord a další (C-206/06, EU:C:2008:413, body 66, 69, 70, 72 a 75); ze dne 28. března 2019, Německo v. Komise (C-405/16 P, EU:C:2019:268, bod 72); ze dne 15. května 2019, Achema a další (C-706/17, EU:C:2019:407), jakož i ze dne 16. září 2021, FVE Holýšov I a další v. Komise (C-850/19 P, EU:C:2021:740).

140 Podle Spolkové republiky Německo je navíc tento výklad Tribunálu, vycházející z alternativnosti kritérií, v rozporu s body 133 až 145 napadeného rozsudku, v nichž Tribunál zkoumal existenci státní kontroly, přestože již dospěl k závěru, že existuje povinný odvod.

141 Ve druhé řadě tento přístup Tribunálu nemá podle Spolkové republiky Německo oporu ani v článcích 30 a 110 SFEU, které se týkají především zrušení a zákazu protekcionistických opatření.

142 Covestro v této souvislosti tvrdí, že Tribunál v bodě 121 napadeného rozsudku dospěl k nesprávnému závěru, že sporný příplatek odpovídá pojmu „poplatek“ či „zdanění“ ve smyslu článků 30 a 110 SFEU. Tento příplatek nesplňuje kritéria vyplývající z judikatury Soudního dvora týkající se uvedeného pojmu. Sporný příplatek se liší od odvodů dotčených ve věcech, které vedly k citované judikatuře.

143 Ve třetí řadě Spolková republika Německo tvrdí, že výklad čl. 107 odst. 1 SFEU, podle kterého je třeba předpokládat, že každé zdanění má státní původ, bez ohledu na cíle sledované tímto ustanovením, je z právního hlediska nesprávný. Tento výklad by vedl k důsledku, se kterým Smlouvy nepočítají, a sice že by jakákoli regulace tržních cen vedla k využití státních prostředků, a musela by tak být oznámena v souladu s článkem 108 SFEU. Taková regulace přitom spadá do působnosti volného pohybu zboží, a nikoli do působnosti pravidel týkajících se státních podpor.

144 Komise zpochybňuje opodstatněnost první a druhé výtky druhé části druhého důvodu kasačního opravného prostředku společnosti Covestro a má za to, že první část jediného důvodu kasačního opravného prostředku Spolkové republiky Německo je jako taková irelevantní.

– *Závěry Soudního dvora*

145 Covestro a Spolková republika Německo Tribunálu v podstatě vytýkají, že pro zjištění, zda částky vyplývající ze sporného příplatku pocházejí ze „státních prostředků“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, uplatnil nesprávné právní kritérium.

146 Podle ustálené judikatury platí, že kvalifikace jako „státní podpora“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU předpokládá splnění čtyř podmínek, a sice že existuje státní zásah nebo zásah „ze státních prostředků“, že tento zásah může ovlivnit obchod mezi členskými státy, uvedený zásah poskytuje selektivní výhodu svému příjemci, a tentýž zásah narušuje nebo může narušit hospodářskou soutěž (rozsudek ze dne 12. ledna 2023, DOBELES HES, C-702/20 a C-17/21, EU:C:2023:1, bod 31 a citovaná judikatura).

147 U první z těchto podmínek z ustálené judikatury vyplývá, že opatření může být kvalifikováno jako státní zásah nebo jako podpora poskytnutá „ze státních prostředků“, pokud je opatření zaprvé poskytnuto přímo nebo nepřímo z těchto prostředků, a zadruhé je opatření přičitatelné členskému státu (rozsudek ze dne 12. ledna 2023, DOBELES HES, C-702/20 a C-17/21, EU:C:2023:1, bod 32 a citovaná judikatura).

148 Konkrétně v souvislosti s podmínkou, aby zvýhodnění bylo poskytnuto „ze státních prostředků“, Soudní dvůr v rámci své judikatury vyvodil dvě kritéria umožňující doložit, že finanční prostředky, jejichž prostřednictvím je na základě vnitrostátních právních předpisů poskytnuta cenová výhoda, jsou „státními prostředky“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. ledna 2023, DOBELES HES, C-702/20 a C-17/21, EU:C:2023:1, body 34, 38, 39 a 42).

149 V této souvislosti je třeba v první řadě konstatovat, že finanční prostředky pocházející z daní nebo jiných povinných odvodů podle vnitrostátních právních předpisů, které jsou spravované a rozdělované v souladu s těmito právními předpisy, jsou „státními prostředky“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU (rozsudek ze dne 12. ledna 2023, DOBELES HES, C-702/20 a C-17/21, EU:C:2023:1, bod 38).

150 Ve druhé řadě skutečnost, že částky zůstávají neustále pod veřejnou kontrolou, a tudíž jsou k dispozici příslušným vnitrostátním orgánům, stačí k tomu, aby byly kvalifikovány jako „státní prostředky“ ve smyslu tohoto ustanovení (rozsudek ze dne 12. ledna 2023, DOBELES HES, C-702/20 a C-17/21, EU:C:2023:1, bod 39 a citovaná judikatura).

151 Kritéria uvedená v bodech 149 a 150 tohoto rozsudku představují alternativní kritéria umožňující určit, že opatření je poskytnuto „ze státních prostředků“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. ledna 2023, DOBELES HES, C-702/20 a C-17/21, EU:C:2023:1, bod 42), jak uznaly Covestro i Spolková republika Německo na jednání v odpovědi na otázku Soudního dvora na dosah rozsudku ze dne 12. ledna 2023, DOBELES HES (C-702/20 a C-17/21, EU:C:2023:1).

152 Z toho zaprvé vyplývá, že se Tribunál nedopustil nesprávného právního posouzení, když měl v bodech 95 až 97 a 109 napadeného rozsudku za to, skutečnost, že prostředky jsou státní ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, lze doložit dvěma alternativními podmínkami, z nichž jedna se týká existence povinného odvodu k tíži konečných spotřebitelů nebo zákazníků a druhá státní kontroly nad správou systému, a zejména nad finančními prostředky nebo správci těchto prostředků. S ohledem na odpovědi podané společností Covestro a Spolkovou republikou Německo na jednání musí být všechny argumenty směřující ke zpochybnění tohoto závěru odmítnuty.

153 Zadruhé na rozdíl od toho, co tvrdí Spolková republika Německo, nelze Tribunálu vytýkat, že poté, co v bodě 132 napadeného rozsudku konstatoval existenci parafiskální daně, resp. povinného odvodu zahrnujícího použití státních prostředků, považoval za účelné zkoumat v bodech 133 až 145 rozsudku existenci státní kontroly nad prostředky vybranými z titulu sporného příplatku nebo nad provozovateli sítí.

154 Je pravda, že si Tribunál mohl ušetřit zkoumání existence státní kontroly, jelikož obě kritéria, která posuzoval, jsou alternativní. Nic ovšem nebránilo tomu, aby Tribunál zejména z důvodů řádného výkonu spravedlnosti rozvedl pro úplnost svou argumentaci úvahami o existenci státní kontroly, stejně jako dříve Soudní dvůr v bodě 41 rozsudku ze dne 12. ledna 2023, DOBELES HES (C-702/20 a C-17/21, EU:C:2023:1).

155 Zatřetí pokud Spolková republika Německo tvrdí, že předpoklad, že každé zdanění má státní původ, je v rozporu s cíli čl. 107 odst. 1 SFEU, je třeba konstatovat, že její argumentace je založena na nesprávném východisku a výkladu napadeného rozsudku.

156 Jak totiž vyplývá z bodu 149 tohoto rozsudku, „státními prostředky“ ve smyslu tohoto ustanovení mohou být nikoli finanční prostředky pocházející z jakéhokoli poplatku či zdanění, ale jen ty, které pocházejí z povinného odvodu stanoveného vnitrostátními právními předpisy a na základě těchto předpisů spravovaného a rozdělovaného. Kromě toho se Tribunál zabýval, jak vyplývá z bodů 109 a 113 napadeného rozsudku, právě ověřováním toho, zda byl sporný příplatek uložen státem a zda byl v plném rozsahu přenesen zákonnou povinností na konečné poplatníky tohoto příplatku.

157 Začtvrté je k argumentaci společnosti Covestro a Spolkové republiky Německo ohledně článků 30 a 110 SFEU třeba konstatovat, že Tribunál v bodě 121 napadeného rozsudku, v *obiter dicti* uvedeném výrazem „[k]romě toho“, judikaturu týkající se těchto ustanovení zohlednil. Vyvodil z ní, že postavení poplatníka poplatku není významné, pokud se poplatek týká dotčeného výrobku nebo činnosti nezbytné ve vztahu k tomuto výrobku. Dodal, že rozhodující skutečností v tomto ohledu je nikoli to, že entity, které poplatek vybraly, jsou pouze povinné provést nákup ze svých vlastních finančních prostředků, ale že jsou státem zmocněny ke správě státních prostředků.

158 Vzhledem k tomu, že řečený bod obsahuje *obiter dictum*, je argumentace spočívající v jeho kritice irelevantní.

159 V každém případě je nutno konstatovat, že Tribunál odkázal na judikaturu k článkům 30 a 110 SFEU nikoli pro účely posouzení sporného příplatku vzhledem k některému z těchto ustanovení, ale proto, aby podpořil své závěry stran tohoto příplatku vzhledem k čl. 107 odst. 1 SFEU. Nelze mu vytýkat, že by si spletl dva odlišné právní režimy založené jeden na dvou prvně uvedených ustanoveních Smlouvy o FEU a druhý na třetím z nich.

160 Z výše uvedených důvodů vyplývá, že první a druhou výtku druhé části druhého důvodu kasačního opravného prostředku Covestro a první část jediného důvodu kasačního opravného prostředku Spolkové republiky Německo je třeba zamítnout jako zčásti irelevantní a zčásti neopodstatněné.

K existenci povinného odvodu

– *Argumentace účastnic řízení*

161 Covestro v rámci třetí výtky druhé části druhého důvodu kasačního opravného prostředku a Spolková republika Německo v rámci druhé části jediného důvodu kasačního opravného prostředku tvrdí, že Tribunál v bodech 99 a 106 až 148 napadeného rozsudku nesprávně uplatnil čl. 107 odst. 1 SFEU, když sporný příplatek kvalifikoval jako parafiskální daň nebo povinný odvod.

162 Covestro zaprvé tvrdí, že Tribunál nezohlednil vnitrostátní právo, když nesprávně konstatoval existenci povinnosti provozovatelů sítí vybírat sporný příplatek. Pro tyto účely Tribunál nesprávně vycházel jen z rozhodnutí BNetzA z roku 2011. Toto rozhodnutí ovšem bylo německými soudy prohlášeno nejen za protiprávní, ale dokonce za neplatné od samého počátku, takže na rozdíl od toho, co Tribunál rozhodl v bodě 107 napadeného rozsudku, nemohlo vyvolávat účinky. Podle společnosti Covestro bylo třeba posoudit fungování mechanismu sporného příplatku podle StromNEV 2013, použitelného se zpětnou účinností od 1. ledna 2012 v návaznosti na zrušení § 19 odst. 2 věty sedmé StromNEV 2011. Tato nařízení spolkové vlády přitom nestanovila ani povinnost provozovatelů sítí vybírat sporný příplatek, ani nezmocňovala BNetzA, aby těmto provozovatelům takovou povinnost uložila ona. Ani rozsudek Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr) ze dne 6. října 2015, na který Tribunál poukázal v bodě 120 napadeného rozsudku, nestanoví žádnou povinnost tohoto druhu.

163 Zadruhé Covestro tvrdí, že vnitrostátní právo neobsahuje žádnou povinnost platit sporný příplatek ani pro uživatele sítí, které Tribunál nesprávně označil za „konečné spotřebitele“, ani pro konečné spotřebitele v pravém slova smyslu. I za předpokladu, že by rozhodnutí BNetzA z roku 2011 ukládalo provozovatelům sítí povinnost vybírat tento příplatek, taková povinnost nemůže na rozdíl od toho, co Tribunál rozhodl v bodech 120, 123 a 125 napadeného rozsudku,

stačit k tomu, aby uživatelé sítí měli symetrickou povinnost tento příplatek platit. Platební povinnost mohla být stanovena pouze na základě individuálně sjednané smlouvy, jelikož v letech 2012 a 2013 neplatila zákonná povinnost týkající se zavedení nebo obsahu smluvní povinnosti přenést sporný příplatek na uživatele sítí. Covestro je toho názoru, že ve skutečnosti bylo na každém dodavateli elektřiny jakožto uživateli sítí, aby sporný příplatek přenesl na konečné spotřebitele, čímž se Tribunál nezabýval. I kdyby se všichni dodavatelé rozhodli systematicky přenášet tento příplatek na konečné spotřebitele, nestačila by taková praxe k závěru o existenci zákonné povinnosti.

164 Zatřetí má Covestro za to, že na rozdíl od toho, co Tribunál uvedl v bodech 126 až 130 napadeného rozsudku, provozovatelé sítí nedostávali plné vyrovnání ztrát příjmů a nákladů vzniklých v důsledku sporného osvobození. Konkrétně v případě platební neschopnosti spotřebitele základního zatížení, na nějž by se toto osvobození navzdory nesplnění podmínek vztahovalo, by rozhodnutí BNetzA z roku 2011 i tehdy platný právní rámec vylučovaly vyrovnání ztrát z pohledávek provozovatele sítí vůči takovému spotřebiteli.

165 Podobně i Spolková republika Německo tvrdí, že Tribunál zejména v bodech 110, 118, 119 a 121 napadeného rozsudku nesprávně konstatoval, že vztah mezi dodavatelem a konečným spotřebitelem elektřiny není rozhodující pro učinění závěru o existenci povinného odvodu, a to z toho důvodu, který je nesprávný, že sporný příplatek není vybírán ze spotřeby elektřiny, nýbrž z užívání sítě. V bodech 120 a 122 až 125 téhož rozsudku Tribunál nesprávně a bez jakéhokoli odůvodnění zmínil odvodovou povinnost, z níž nesprávně vyvodil povinnost platit sporný příplatek na základě vnitrostátního zákona. Vzhledem k tomu, že neexistuje žádná zákonná povinnost platit tento příplatek, mohl být příplatek vybírán toliko na základě občanskoprávních norem. Argumentace Tribunálu, která vedla k uvedenému konstatování a k uvedenému vývodu, je v rozporu s judikaturou Soudního dvora.

166 Komise namítá, že třetí výtka druhé části druhého důvodu kasačního opravného prostředku Covestro je neopodstatněná. Má za to, že argumenty předložené Spolkovou republikou Německo vycházejí z nesprávného výkladu napadeného rozsudku a judikatury Soudního dvora a jsou v každém případě irelevantní.

– *Závěry Soudního dvora*

167 Jak vyplývá z judikatury citované v bodě 149 tohoto rozsudku, finanční prostředky pocházející z daní nebo jiných povinných odvodů podle vnitrostátních právních předpisů, které jsou spravované a rozdělované v souladu s těmito právními předpisy, jsou „státními prostředky“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU.

168 V projednávaných věcech Tribunál poté, co v bodech 110 až 131 napadeného rozsudku analyzoval sporný příplatek, dospěl v bodě 132 téhož rozsudku k závěru, že tento příplatek znamená použití státních prostředků. Na podporu tohoto závěru uvedl, že rozhodnutí BNetzA z roku 2011 ukládalo provozovatelům distribuční soustavy povinnost vybírat sporný příplatek od uživatelů sítí a převádět odpovídající příjmy provozovatelům přenosové soustavy. Měl rovněž za to, že mechanismus tohoto příplatku zajišťoval provozovatelům sítí plné vyrovnání ztráty příjmu, kterou utrpěli z důvodu sporného osvobození, jelikož výše uvedeného příplatku byla přizpůsobena částce zdrojů požadovaných v důsledku řečeného osvobození. Zdůraznil také, že tato částka byla stanovena podle metodiky stanovené rozhodnutím BNetzA z roku 2011 s tím, že pro rok 2012 byla počáteční výše tohoto příplatku stanovena tímto rozhodnutím.

169 Covestro a Spolková republika Německo tyto závěry zpochybňují třemi okruhy argumentů.

170 V první řadě Covestro vytýká Tribunálu, že vyvodil povinnost vybírat sporný příplatek z rozhodnutí BNetzA z roku 2011, přestože německé soudy toto rozhodnutí prohlásily za neplatné a legislativní rámec nezmocňoval BNetzA k uložení takové povinnosti.

171 V tomto ohledu je vedle skutečnosti, že tyto argumenty byly před Tribunálem vzneseny opožděně, jak vyplývá z bodů 107 a 125 napadeného rozsudku, třeba shledat, že nemohou obstát.

172 Případná protiprávnost režimu podpory, zejména vzhledem k vnitrostátnímu právu, ani jeho zrušení nezbavuje totiž tento režim jeho povahy „státní podpory“, protože tento režim, navzdory své protiprávnosti či svému zrušení, v praxi vyvolával účinky (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 3. března 2005, Heiser, C-172/03, EU:C:2005:130, bod 38, jakož i ze dne 21. prosince 2016, Komise v. Aer Lingus a Ryanair Designated Activity, C-164/15 P a C-165/15 P, EU:C:2016:990, bod 69), jak Tribunál správně rozhodl v bodech 107 a 125 napadeného rozsudku. Ostatně, jak Tribunál rovněž správně uvedl v bodě 107 tohoto rozsudku, účinnost pravidel v oblasti státních podpor by byla výrazně narušena, kdyby jejich použití mohlo být vyloučeno na základě pouhé skutečnosti, že podpora, která byla v praxi uplatňována, byla později prohlášena za neplatnou od samého počátku. V tomto ohledu je tedy irelevantní, že případné zrušení režimu podpor je retroaktivní, protože po určitou dobu byl režim v praxi skutečně uplatňován (obdobně viz rozsudek ze dne 6. listopadu 2012, Komise v. Maďarsko, C-286/12, EU:C:2012:687, body 44 a 45).

173 K rozsudku Bundesgerichtshof (Spolkový soudní dvůr) ze dne 6. října 2015, zmíněnému v bodě 120 napadeného rozsudku, je třeba zdůraznit, že se Tribunál omezil na uvedení, že tento německý soud měl za to, že sporný příplatek představoval poplatek, prostřednictvím kterého měla být pokryta ztráta příjmu utrpěná provozovateli sítí. Z toho vyplývá, že pokud Covestro vytýká Tribunálu, že z tohoto rozsudku nesprávně vyvodil existenci povinnosti vybírat sporný příplatek, je její argument založen na nesprávném výkladu napadeného rozsudku.

174 Ve druhé řadě Covestro a Spolková republika Německo tvrdí, že Tribunál nesprávně konstatoval existenci povinnosti platit sporný příplatek na straně konečných spotřebitelů, které nadto nesprávně definoval tak, že zahrnují uživatele sítí.

175 Zaprvé stran určení konečných poplatníků sporného příplatku měl Tribunál v bodě 118 napadeného rozsudku za to, že se tento příplatek týkal jen vztahu mezi provozovateli sítí a uživateli sítí, jelikož byl vybírán nikoli v důsledku spotřeby elektřiny, nýbrž v důsledku užívání sítě. V bodě 119 rozsudku z toho vyvodil, že otázka, zda byli dodavatelé elektřiny zase povinni přenést uvedený příplatek na konečné spotřebitele elektřiny, je irelevantní. Měl totiž za to, že konečnými poplatníky příplatku byli uživatelé sítí, tedy sami dodavatelé a koneční spotřebitelé přímo připojení do sítě, a nikoli ostatní koneční spotřebitelé.

176 V této souvislosti je třeba konstatovat, že závěr, že sporný příplatek je vybírán v důsledku užívání sítě, i závěr, že za uživatele sítí je třeba považovat i konečné spotřebitele, spadají do posouzení skutkového stavu. V souladu s judikaturou připomenutou v bodě 119 tohoto rozsudku přitom Soudnímu dvoru nepřísluší takové posouzení přezkoumávat, není-li namítáno zkreslení.

177 Zadruhé v souvislosti s platební povinností na straně uživatelů sítí z bodů 120 a 122 až 124 napadeného rozsudku vyplývá, že se Tribunál ztotožnil s posouzením Komise, podle kterého rozhodnutí BNetzA z roku 2011 ukládalo provozovatelům distribuční soustavy povinnost vybrat a přenést sporný příplatek a stanovilo, že příjmy z tohoto příplatku budou měsíčně převáděny

jednotlivým provozovatelům přenosové soustavy. Na základě toho dospěl k závěru, že sporný příplatek zavedený správním orgánem prostřednictvím regulačního opatření byl pro uživatele sítí závazný.

178 Podle judikatury Soudního dvora, která upřesňuje kritérium připomenuté v bodech 149 a 167 tohoto rozsudku, se částky vyplývající z příplatku k ceně uloženého státem odběratelům elektřiny podobají dani, která zatěžuje elektřinu, a pocházejí ze „státních prostředků“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU. Finanční prostředky mohou být považovány za „státní“ tehdy, pokud pocházejí z povinných příspěvků uložených právními předpisy dotyčného členského státu a jsou spravované a rozdělované v souladu s těmito právními předpisy, a to bez ohledu na to, zda mechanismus financování spadá v úzkém slova smyslu do kategorie odvodu daňové povahy ve vnitrostátním právu. Naproti tomu nestačí, aby provozovatelé sítí přenesli do prodejní ceny elektřiny svým koncovým zákazníkům dodatečné náklady způsobené jejich povinností vykupovat elektřinu vyrobenou z určitých zdrojů energie za sazby stanovené zákonem, jestliže tato kompenzace vyplývá nikoli ze zákonné povinnosti, nýbrž pouze z praxe. V takovém případě by totiž odvod nemohl být považován za povinný (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. ledna 2023, DOBELES HES, C-702/20 a C-17/21, EU:C:2023:1, body 34 až 37 a citovaná judikatura).

179 V projednávaných věcech ze skutkových zjištění učiněných Tribunálem vyplývá, že Soudnímu dvoru nepřísluší přezkoumávat, zda rozhodnutí BNetzA z roku 2011 skutečně ukládalo provozovatelům distribuční soustavy povinnost vybírat sporný příplatek od uživatelů soustavy. S ohledem na skutková zjištění učiněná Tribunálem v bodech 12, 99 a 129 napadeného rozsudku je rovněž nesporné, že Soudnímu dvoru nepřísluší přezkoumávat, zda toto rozhodnutí stanovilo metodiku, podle které musí výši sporného příplatku stanovovat každoročně provozovatelé přenosové soustavy.

180 S ohledem na judikaturu připomenutou v bodě 178 tohoto rozsudku je přitom třeba mít za to, že částky pocházející z povinného odvodu, který je, stejně jako sporný příplatek, uložen regulačním opatřením, v němž jsou identifikovány entity, byť soukromé, pověřené výběrem tohoto odvodu od poplatníků, rovněž identifikovaných tímto opatřením, a jež vymezuje metodiku pro stanovení výše řečeného odvodu a jeho každoroční aktualizaci, pocházejí ze „státních prostředků“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU. Konkrétně vzhledem k tomu, že základem tohoto odvodu je regulační opatření, které ukládá provozovatelům sítí povinnost jej vybírat, nelze tvrdit, že uvedený odvod vychází z pouhé praxe.

181 V tomto ohledu je bezvýznamné, že regulační opatření stanoví jen povinnost vybírat sporný příplatek, která spočívá na provozovatelích sítí, aniž výslovně popisuje povinnost platit tento příplatek, jež by spočívala na uživatelích sítí. Užitečný účinek zákonné povinnosti vybírat uvedený příplatek s sebou totiž nutně nese symetrickou povinnost poplatníků tento poplatek platit.

182 Ve třetí řadě v souvislosti s náhradou nákladů způsobených sporným osvobozením Tribunál s odkazem na rozhodnutí BNetzA z roku 2011 učinil v bodech 126, 127 a 130 napadeného rozsudku závěr, v němž se ztotožnil se závěrem, jejž učinila Komise ve sporném rozhodnutí a podle něhož mechanismus sporného příplatku zajišťoval provozovatelům sítí plné vyrovnání ztráty příjmu, kterou utrpěli v důsledku sporného osvobození, jelikož výše uvedeného příplatku byla přizpůsobena částce zdrojů požadovaných v důsledku tohoto osvobození.

183 Závěr, podle kterého metodika pro stanovení výše sporného příplatku stanovená rozhodnutím BNetzA z roku 2011 měla umožnit pokrýt veškeré náklady spojené se sporným osvobozením, přitom spadá do skutkového posouzení Tribunálem, které v souladu s judikaturou připomenutou v bodě 119 tohoto rozsudku nepřísluší Soudnímu dvoru přezkoumávat ve fázi kasačního opravného prostředku, není-li namítáno zkreslení.

184 Dále v souvislosti se ztrátami příjmů z důvodu platební neschopnosti, které hospodářsky nesou provozovatelé distribuční soustavy, Tribunál v bodě 130 napadeného rozsudku konstatoval, že taková ztráta nepředstavuje ztrátu příjmů ve smyslu dotčeného režimu a je odůvodněna tím, že vztahy mezi provozovateli sítí a konečnými poplatníky sporného příplatku jsou soukromoprávní.

185 Z judikatury Soudního dvora přitom plyne, že finanční prostředky pocházející z povinných příspěvků uložených právními předpisy státu, které jsou spravované a rozdělované v souladu s těmito právními předpisy, lze považovat za „státní prostředky“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, i když jsou spravovány subjekty, které jsou od veřejné moci oddělené (rozsudky ze dne 19. prosince 2013, Association Vent De Colère! a další, C-262/12, EU:C:2013:851, bod 25, a ze dne 15. května 2019, Achema a další, C-706/17, EU:C:2019:407, bod 54).

186 Pokud tedy takové entity, stejně jako provozovatelé sítí, podléhají povinnosti vybírat dotčené odvody, nebrání okolnost, že vztahy mezi těmito provozovateli a konečnými poplatníky sporného příplatku jsou soukromoprávní, tomu, aby finanční prostředky pocházející z tohoto příplatku byly považovány za státní prostředky. Totéž platí pro okolnost, že ztráty příjmů, včetně nedoplatků na sporném příplatku, nesou v případě platební neschopnosti uvedení provozovatelé. Covestro v každém případě nepředložila žádný argument, který by konkrétně prokazoval, že úvaha Tribunálu, podle níž takové ztráty nepředstavují ztrátu příjmů ve smyslu dotčeného režimu, je stižena nesprávným právním posouzením.

187 S ohledem na výše uvedené je třetí výtku druhé části druhého důvodu kasačního opravného prostředku Covestro a spolu s ní, jak bylo předesláno v bodě 124 tohoto rozsudku, první důvod kasačního opravného prostředku vznesený touto navrhovatelkou, jakož i druhou část jediného důvodu kasačního opravného prostředku Spolkové republiky Německo třeba zamítnout jako neopodstatněné.

Ke státní kontrole

– *Argumentace účastnic řízení*

188 Covestro v rámci čtvrté výtky druhé části druhého důvodu kasačního opravného prostředku a Spolková republika Německo v rámci třetí části jediného důvodu kasačního opravného prostředku Tribunálu v podstatě vytýkají, že se dopustil nesprávného právního posouzení, když rozhodl, že prostředky pocházející ze sporného příplatku podléhají státní kontrole.

189 Komise má za to, že tato čtvrtá výtka i tato třetí část jsou neopodstatněné a v každém případě irelevantní.

– *Závěry Soudního dvora*

190 Jak vyplývá z judikatury citované v bodech 148 až 151 tohoto rozsudku, existence daní nebo jiných povinných odvodů podle vnitrostátních právních předpisů, které jsou spravované a rozdělované v souladu s těmito právními předpisy, a existence státní kontroly nad dotčenými částkami jsou dvě alternativní kritéria umožňující identifikovat „státní prostředky“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU.

191 V projednávaných věcech Tribunál v bodě 132 napadeného rozsudku konstatoval, že sporný příplatek představuje parafiskální daň nebo povinný odvod a znamená použití „státních prostředků“ ve smyslu této judikatury. Jak vyplývá z bodů 167 až 187 tohoto rozsudku, Covestro ani Spolková republika Německo neprokázaly, že by toto konstatování Tribunálu bylo stiženo nesprávným právním posouzením.

192 Uvedené konstatování je přitom samo o sobě dostatečné k tomu, aby bylo možné mít za to, že dotčené opatření bylo poskytnuto ze „státních prostředků“ ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, aniž je třeba zkoumat, zda dotčené částky byly pod státní kontrolou.

193 Čtvrtá výtka druhé části druhého důvodu kasačního opravného prostředku Covestro a třetí část jediného důvodu kasačního opravného prostředku Spolkové republiky Německo jsou tudíž irelevantní.

194 Ze všech výše uvedených důvodů vyplývá, že druhou část druhého důvodu kasačního opravného prostředku ve věci C-790/21 P i jediný důvod kasačního opravného prostředku ve věci C-791/21 P je třeba zamítnout v celém rozsahu.

Ke třetímu důvodu kasačního opravného prostředku ve věci C-790/21 P

Argumentace účastnic řízení

195 V rámci třetího důvodu kasačního opravného prostředku ve věci C-790/21 P Covestro namítá porušení zásady nediskriminace, kterého se měl Tribunál dopustit v bodech 192 až 210 napadeného rozsudku. Tribunál nezohlednil rozdílné zacházení vyplývající z příkazu k navrácení podpory. Spotřebitelé základního zatížení, kteří podobně jako Covestro využívali sporného osvobození, tak byli povinni v důsledku navrácení podpory nařízeného sporným rozhodnutím platit minimální poplatek ve výši odpovídající 20 % zveřejněných obecných poplatků. Naproti tomu spotřebitelé základního zatížení, kteří splňovali kritéria pro přiznání sporného osvobození na roky 2012 a 2013, včas o něj požádali, ale ke dni vstupu StromNEV 2013 v platnost ještě neobdrželi konečné rozhodnutí o osvobození, mohli využít přechodného režimu zavedeného tímto nařízením, a tudíž podléhali paušálním poplatkům, které mohly případně být nižší než tento minimální poplatek.

196 Zaprvé Tribunál v bodě 204 napadeného rozsudku v rámci posuzování porušení zásady nediskriminace nesprávně odmítl relevanci přechodného režimu. Tribunál měl pro tyto účely posuzovat situaci, která panovala v okamžiku přijetí sporného rozhodnutí, jinými slovy v okamžiku navrácení nařízeného Komisí, a zohlednit vývoj německého právního rámce. V důsledku příkazu k navrácení podpory byly německé orgány nuceny zacházet s totožnými situacemi rozdílně bez jakéhokoli objektivního důvodu. Tribunál navíc neměl odmítat zabývat se přechodným režimem z důvodu, že tento režim nebyl oznámen Komisi.

197 Zadruhé Tribunál nezkoumal, zda je nerovné zacházení uvnitř skupiny spotřebitelů základního zatížení odůvodněné. Podle Covestro přitom tito spotřebitelé tvořili homogenní skupinu.

198 Zatřetí se Tribunál v bodech 207 a 210 napadeného rozsudku dopustil nesprávného právního posouzení, když měl za to, že spotřebitelé mimo špičku a spotřebitelé základního zatížení měli odlišné nákupní chování, a zároveň uvedl, že individuální poplatky byly navzdory této odlišnosti přiměřené. Rozsudek je stižen nesprávným právním posouzením v části, ve které rovné zacházení s těmito dvěma kategoriemi spotřebitelů, kteří se ovšem nacházejí v odlišných situacích, považuje za odůvodněné. Napadený rozsudek je dále rozporuplný, neboť Tribunál v bodě 208 uvedl, že individuální poplatky vypočítané podle metodiky fyzické cesty mohou být nulové nebo blízké nule, ačkoli v bodě 65 uvedeného rozsudku uvedl, že takřka bezplatný přístup k síti nepřichází v úvahu. Konečně v bodě 209 téhož rozsudku Tribunál pochybil, když měl za to, že postavení uživatelů mimo špičku na roveň spotřebitelům základního zatížení je dílem německého zákonodárce. V tomto ohledu opomenul skutečnost, že přechodný režim vstoupil v platnost se zpětnou účinností.

199 Komise namítá, že třetí důvod kasačního opravného prostředku ve věci C-790/21 P je nepřípustný a v každém případě neopodstatněný.

Závěry Soudního dvora

200 Covestro Tribunálu v podstatě vytýká, že porušil zásadu nediskriminace, když v bodech 192 až 210 napadeného rozsudku odmítl její argumenty vycházející z diskriminační povahy příkazu k navrácení podpory.

201 Tribunál v napadeném rozsudku tyto argumenty zamítl z jednoho hlavního důvodu a z důvodů uvedených pro úplnost.

202 Zaprvé je v bodech 194 a 195 rozsudku zamítl jako irelevantní. V této souvislosti poukázal na to, že Covestro nezpochybnila selektivitu, potažmo diskriminační povahu sporného osvobození a nevysvětlila, nakolik může být příkaz k navrácení určitého opatření diskriminační, když nezpochybňuje diskriminační povahu samotného opatření.

203 Dále v bodech 196 až 209 uvedeného rozsudku zamítl Tribunál uvedené argumenty jako neopodstatněné. V tomto ohledu z použití výrazu „[v] každém případě“ v bodě 196 téhož rozsudku vyplývá, že odůvodnění obsažené v bodech 196 až 209 je uvedeno jen pro úplnost.

204 Covestro přitom v rámci tohoto důvodu kasačního opravného prostředku neuvedla žádný argument, kterým by konkrétně zpochybňovala hlavní odůvodnění uvedené v bodech 194 a 195 napadeného rozsudku. Všechny její argumenty tedy směřují ke zpochybnění odůvodnění uvedeného pro úplnost v bodech 196 až 209 řečeného rozsudku.

205 Z toho vyplývá, že v souladu s judikaturou připomenutou v bodě 97 tohoto rozsudku je třeba třetí důvod, který Covestro vznesla na podporu svého kasačního opravného prostředku ve věci C-790/21 P, zamítnout jako irelevantní, aniž je třeba rozhodovat o jeho přípustnosti.

206 Vzhledem k tomu, že všechny důvody vznesené na podporu hlavních kasačních opravných prostředků ve věcech C-790/21 P a C-791/21 P byly zamítnuty, je v celém rozsahu třeba zamítnout i tyto kasační opravné prostředky jako takové.

K nákladům řízení

207 Podle čl. 184 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora platí, že není-li kasační opravný prostředek opodstatněný, Soudní dvůr rozhodne o nákladech řízení. Podle čl. 138 odst. 1 a 2 tohoto jednacího řádu, jenž se na řízení o kasačním opravném prostředku použije na základě čl. 184 odst. 1 tohoto jednacího řádu, se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval, a je-li neúspěšných účastníků řízení více, rozhodne Soudní dvůr o rozdělení nákladů řízení.

208 V projednávaném případě neměla Covestro úspěch co do hlavního kasačního opravného prostředku ve věci C-790/21 P a Spolková republika Německo co do hlavního kasačního opravného prostředku ve věci C-791/21 P a Komise neměla úspěch co do vedlejších kasačních opravných prostředků v obou těchto věcech.

209 Za těchto podmínek budou okolnosti projednávaných věcí spravedlivě zohledněny rozhodnutím, že každá z účastnic řízení ponese vlastní náklady řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (třetí senát) rozhodl takto:

1) **Hlavní kasační opravné prostředky i vedlejší kasační opravné prostředky se zamítají.**

2) **Covestro Deutschland AG, Spolková republika Německo a Evropská komise ponesou vlastní náklady řízení.**

Podpisy